

УДК 378.147:376

ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕКТРОННОЇ ПІДТРИМКИНА АДАПТАЦІЙНОМУ ЕТАПІ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ У ПЕДАГОГІЧНИХ ВНЗ УКРАЇНИ

*Лантева М.В.**Харківський національний педагогічний університет
імені Г.С.Сковороди
м. Харків*

Пошук нових підходів до проблеми адаптації іноземних студентів у педагогічному вузі в період входження України в систему світової освіти вимагає активного використання комп'ютерних технологій та інноваційних методик.

Проблема мовної адаптації і подолання мовного бар'єру для вивчення дисциплін різних циклів в самому навчальному процесі – одна з перших проблем, з якою зустрічається студент-іноземець. Крім мовної проблеми виникає проблема різниці в загальноосвітній підготовці: немає єдиного стандарту змісту освіти між різними країнами світу. Проблема адаптації до нового середовища навчання також потребує розв'язання додаткових проблем.

Питанням ефективного навчання іноземних студентів приділяється велика увага в психолого-педагогічних дослідженнях в Україні та зарубіжжі. В працях таких авторів як Н. Булгакова, І. Жовтоніжко, А. Крайнова, В. Кузьминов, Л. Куришева, Л. Левчук, Л. Мазітова, О. Малихін, Н. Маяцька, Н. Митахова, С. Мордас, О. Резван, Л. Рибаченко, С. Рябкова, О. Степаненко, О. Суригін, В. Тарасенко, Н. Терещенко, Л. Хаткова, О. Хачатурова, Н. Ушакова, Є. Фетисова та

інших вчених розглядаються різні аспекти підготовки студентів-іноземців у вищих навчальних закладах, а саме, питання мовної підготовки іноземних студентів, загальної пропедевтичної підготовки на довузівському етапі навчання, особливості природничо-математичної підготовки на етапі довузівського навчання та ін. На жаль, питання використання електронної підтримки при вивченні різних предметів на адаптаційному етапі навчання іноземних студентів у педагогічних вузах України і на сьогодні майже не реалізоване на практиці та залишається поза увагою науковців.

Метою даної роботи є аналіз сучасних програмних засобів навчання та їх впровадження у процес навчання іноземних студентів у педагогічних вищих навчальних закладах України.

На початковому етапі навчання перед іноземними студентами постає проблема *мовної адаптації* і подолання мовного бар'єру для вивчення дисциплін різних циклів. На даний час існують різноманітні електронні інструменти, які допоможуть іноземним студентам швидше адаптуватися в новому мовному середовищі: *електронні словники, програми-перекладачі, онлайн-перекладачі* [1, 2, 3].

Для навчання мов, а також для консультації слів у словнику, в сучасній лексикографії існує особливий вид словника – *електронний словник*, який відрізняється від паперового своїм використанням, презентацією, технічними функціями і технічними аспектами. Найбільша перевага, яку пропонує навігація в електронних словниках – це швидкість. В електронних словниках консультування полегшується презентацією, тобто використанням кольорів в статті, спливаючих сторінок і регулюванням розміру характеристик. Електронний словник дозволяє візуалізувати різні типи інформації.

Ще один зручний ресурс – *Світова цифрова бібліотека (WDL)* – надає безкоштовний доступ в мережі Інтернет в багатомовному форматі до великої кількості матеріалів, що представляють культури різних країн світу. Вміст представлено в різних форматах і на різних мовах, взято з різних місць і періодів історії. Основні цілі Мирової цифрової бібліотеки – це сприяння міжнародному й міжкультурному взаєморозумінню, розширення обсягу і різноманітності культурного змісту в Інтернеті і скорочення розриву в цифрових технологіях всередині країни і між країнами.

Що стосується програмних засобів для перекладу, які доцільно використовувати на етапі адаптації іноземних студентів, то до найбільш поширених відноситься он-лайніві комп'ютерні перекладачі. Найбільш популярними серед них є:

PROMT (працює кілька тематик – спілкування, навчання, бізнес, комп'ютери, автомобілі, медицина, подорожі, спорт. Однак, обмежена кількість мов – тільки найпопулярніші – створює деякі незручності при його використанні);

GOOGLE TRANSLATE (в ньому значно більше напрямків перекладів, але відсутні тематики);

MICROSOFT TRANSLATOR (реалізований у вигляді веб-сервісу, доповнення для офісного пакету MS Office);

BABEL FISH TRANSLATION (дозволяє перекладати веб-сторінки, в тому числі ті, що мають фрейми);

WORLDLINGO MULTILINGUAL TRANSLATOR (один з небагатьох веб-сервісів, що мають зручну віртуальну клавіатуру для введення нестандартних символів, однак він вимагає платної реєстрації для доступу до додаткових словників і тематик перекладу).

При вивченні предметів природничо-математичного циклу крім мовних проблем контингенту, який навчається, виникають проблеми, пов'язані зі слабким

знанням важливих розділів предмета, невмінням аналізувати навчальний матеріал.

Використання *електронних програмних засобів педагогічного призначення* допоможе вирішенню цієї проблеми. Якщо проводити експеримент і фронтальні лабораторні роботи, використовуючи віртуальні моделі за допомогою комп'ютера, можна навчити іноземних студентів самостійно здобувати знання в ході експерименту на віртуальних моделях. Тобто з'являється реальна можливість формування необхідної інформаційної компетентності у студентів та підвищення їх рівня знань з фізики, математики, хімії, біології та ін. предметів. Серед сучасних електронних програмних засобів розрізняють навчальні; демонстраційні; комп'ютерні моделі; лабораторні роботи; пакети завдань; контролюючі програми; комп'ютерні дидактичні матеріали [4, с.89].

Сьогодні *Інтернет* надає доступ в професійні та наукові співтовариства по всьому світу. Звертаючись до конкретних інструментів *веб-орієнтованих технологій* або *інструментів соціального програмного навчання*, необхідно відзначити, що їх перелік є дуже великим і відкритим [5, 185-192]. Зупинимо нашу увагу на тих, які, на нашу думку, доцільно використовувати на адаптаційному періоді навчання іноземних студентів.

Блоги та мікроблоги (Twitter, Blog.com и др.): навчання через блоги дозволяє організувати діяльність таким чином, що з одного боку викладач працює з усіма студентами, які вивчають дану дисципліну, а з іншого боку, кожен студент може задати питання, відповідь на яке може дати будь-який бажаючий;

Соціальні мережі та системи соціальних презентацій: багато користувачів з різних країн збирають на своїх сайтах соціальні проекти, які можна

використовувати для обміну знаннями. Тут з'являється додаткова можливість соціальної адаптації;

Вікі-проекти (WIKIPEDIA): портал освітніх ресурсів студентів та вчителів. Спільна робота з розробки освітніх ресурсів, публікація матеріалів, обговорення важливих питань використання нових технологій у сучасній освіті допомагає скорішому розумінню матеріалу.

Мультимедійні системи розповсюдження інформації: YouTube, iTunes, Scribd, Flickr, SlideShare и др. На таких соціальних сервісах розташований матеріал для підготовки та проведення занять, тому їх можна використовувати як джерела навчальних матеріалів.

Системи спільних редакторських офісів, документ-сервіси: Google.docs, Spreadsheets, Gliffy (diagrams), CrocoDoc, DocMe, Google Документи (текст, таблиця, презентація), Ontext (публікація текстів), Penzu (віртуальний щоденник, блокнот для нотаток), SkyDrive (документ сервіс, створення, редагування документів, спільний доступ та ін.);

Віртуальні дошки для групової роботи: Conceptboard спільне редагування, віртуальна дошка, DabbleBoard спільне редагування без реєстрації, FlockDraw (товариство малювання і робота з віртуальною дошкою), Notaland (віртуальна дошка для групової роботи - інтеграція різного контенту), Primary Paint (віртуальна дошка для спільної роботи без реєстрації), Popplet (віртуальна стіна (дошка) для роботи з мультимедіа об'єктами в групі), Twiddla (віртуальна інтерактивна дошка) та ін.

Дидактичні матеріали для уроків в ігровій формі: BrainFlips (робота с картками), FlashcardExchage (створення та робота з он-лайн картками), JigsawPlanet (створення ігор у вигляді пазлів), LearningApps (створення інтерактивних навчально-методичних матеріалів з різних предметів).

Тести: 99 Polls (створення опитувань), Flisti (швидке створення опитувань), Google форма (організація швидких опитувань), Usaura (створення тестів на основі графічних зображень), Webanketa (створення анкет, тестів) та ін.

Цей перелік може бути доповнений сервісами по створенню ментальних карт (Mind 42, Mindomo, Mindmaister, Bubbl.us, spiderscribe.net) та «хмарними» сервісами (Dropbox.com), які дозволяють колективно обмінюватися текстами [6, 89].

Сервіси Web 2.0 надають студентам комунікаційну платформу – платформу для обміну інформацією.

Використання електронної підтримки допоможе адаптації іноземних студентів до нових умов навчання у вищій педагогічній школі України. Для кращого результату доцільне поєднання названих технологій. Використання таких сучасних електронних засобів, як електронні словники, дозволить іноземним студентам швидше адаптуватися в новому мовному середовищі. На базі Google можна створювати документи для того, щоб іноземні студенти змогли скористатися необхідною інформацією за різними темами навчального предмету. Сервіси Web 2.0, які працюють он-лайн, роблять процес створення та розміщення дидактичних матеріалів простим та доступним, що дозволяє оперативно застосовувати цифрові навчальні ресурси.

Література

1. Мультилекс [Електронний ресурс]. Режим доступу: www.medialingua.ru;
2. ABBYY Lingvo 14. Многоязычная версия. Электронный словарь;
3. World Wide Words [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.worldwidewords.org>
4. Кавтрев А.Ф. "Обзор компьютерных программ по физике для средней школы", Сб. РГПУ им. А.И. Герцена "Физическое образование в школе и вузе", С-Пб, 2007 г, с.89

5. Kybartaitė A., Nousiainen J., Malmivuo J. Technologies and Methods in Virtual Campus for Improving Learning Process // Computer Application in Engineering Education. - 2013. vol. 21. - P. 185-192.
6. Наврося А.Г. Эффективное использование современных «облачных» технологий и информационно-коммуникационных технологий в образовательном процессе // Тенденции развития человекообразного образования в условиях становления сетевого общества: методология, технология, практика: Материалы общероссийской научно-практической конференции 25–26 апреля 2013 года, г. Владивосток. - Владивосток: Изд-во ПК ИРО. 2013. - С. 89.

Ключові слова: іноземні студенти, адаптація, електронні програмні засоби, сервіси Web 2.0, цифрові навчальні ресурси.